

Peter Bastian på landsmødet

Side 6

Afsked med Hanne Andersen

Side 8

Inspirationspulje til kor og orkestre

Side 16

Gyda siger farvel

Side 24

DOF NYT

Medlemsblad for Dansk Oplysnings Forbund.

Udkommer 4 gange årligt og distribueres til medlemsskolernes skoleledere og bestyrelsesformænd, samt andre, der ønsker at få bladet tilsendt. Ønske herom fremsættes til sekretariatet.

DOFs politik udtrykkes i lederen og i artikler, hvor dette direkte fremgår. Øvrige artikler og indlæg udtrykker ikke nødvendigvis DOFs synspunkter.

Der er ikke henvisninger til telefon eller e-mail ved omtale af medarbejdere i DOF, da disse oplysninger findes på bagsiden.

Dansk Oplysnings Forbund

DOF er landsorganisation for ca. 200 folkeoplysende partipolitisk uafhængige aftenskoler/foreninger, som tilsammen beskæftiger ca. 3.000 voksenundervisere.

DOF varetager medlemsskolernes interesser omkring lovgivning, administration, forsikring, ansættelsesforhold, EDB, lønbehandling, medarbejderuddannelse, markedsføring, kommunikation og pressekontakt, udvikling af undervisningskoncepter, projekter m.v.

Redaktion

Henrik Christensen, ansvarshavende
Robin Kristiansen, redaktør

Lay-out: Robin Kristiansen
Tryk: Lars Refsing
Oplag: 1000

Redaktionen afsluttet:

Søndag 13. marts 2011

Dead-line for DOF NYT juni 2011

Tirsdag 17. maj 2011

Forside

Gyda Nielsen fra Gallo Skolen i Århus tog afsked efter 22 år som skoleleder. En mere end engageret skoleleder for at sige det mildt. Hun vil blive savnet såvel i skolen som i landsorganisationen.

Læs Finn Nevels omtale af afskedsreceptionen side 24.

Foto: Finn Nevel

I dette nummer

<i>Nyt fra DOF</i>	4
<i>Medlemsnyt</i>	4
<i>Uddannelsesforbundet anker til Højesteret</i>	5
<i>Landsmøde 2011</i>	6
<i>Mindeord for Kaja Steen</i>	7
<i>Afsked med Hanne Andersen</i>	8
<i>Nyt om folkeoplysning</i>	9
<i>Debat om "Drastiske ændringer"</i>	10
<i>Efter min mening: Ingolf Christensen om Folkeoplysningsudvalg</i>	12
<i>Handicap og specialundervisning</i>	14
<i>Musik og kultur - Ny inspirationspulje</i>	16
<i>Nyt om DOF-skoler - Den Rytmiske i Nordkraft</i> ...	18
<i>Om bøger: Demokratikanon</i>	20
<i>Om bøger: Læsning med farver - anmeldelse</i>	22
<i>Løst og fast</i>	23
<i>Kursusoversigt</i>	27

Så kom dagen, da administrationschef Hanne Bruus Andersen tog afsked med sit arbejdsliv og med aktiv tjeneste i DOF. Blandt gæsterne var også Hannes familie - her sønnen Rune. Læs mere side 8
Foto: Robin K.

Vi må have et løfte

"Much Ado about Nothing" eller "Stor ståhej for ingenting".

Sådan er der nogen, der udtrykker sig omkring Folke-

oplysningsudvalgets rapport og forventningerne til lovrevisionen.

Det betyder ikke, at der er noget i vejen med de justeringer, der ligger for. Problemet er alle de alvorlige justeringer, der ikke er med.

Man kan vel ikke engang forsvare at kalde det, der mangler for justeringer. Der mangler simpelthen basale og grundlæggende nye tanker og ideer til vilkår for aftenskolerne, der er langt bedre end i dag, hvor vi sidder tilbage med et lovkompleks, der var tænkt i en anden økonomisk sammenhæng.

Derfor er det også halsløs gerning at give sig i kast med den forestående lovrevision, der skal være udgiftsneutral, når vilkårene for aftenskolerne i de trængte kommuner ikke er udgiftsneutrale. Her er der nemlig tale om massive nedskæringer. Nu er forholdet mellem de administrative og organisatoriske byrder for aftenskolerne og den sum, de får i tilskud helt ude af proportion.

Organisatorisk skal aftenskolerne holde styr på deres egen forening, men bliver også opfordret til at være aktive i deres landsorganisation, og i de lokale folkeoplys-

ningsudvalg og kommunale samråd.

Administrativt er det ikke blevet lettere, og med den kommunale selvbestemmelse, er der store forskelle på, hvordan der administreres, hvilket gør det vanskeligt at udveksle erfaringer og praksis mellem skolelederkolleger fra forskellige kommuner. Forslag om standardisering i kommunerne i forbindelse med den forestående lovrevision fik ingen gang på jorden.

Der er derfor et stærkt behov for at diskutere Folkeoplysningens fremtid. Dette er et tilbagevendende emne i de kollegiale fora i aftenskoleverdenen. Personligt har jeg vel deltaget i mindst en snes møder og konferencer med den titel gennem 40 år i branchen, og det plejer at ende med en prognose om, at aftenskolerne dør, hvis de ikke tager sig sammen, udvikler sig og går nye veje, og det er jo rigtigt.

Man glemmer blot, at mange aftenskolefolk i forvejen har så vanskelige arbejdsvilkår praktisk og økonomisk, at de hellere forlader området end kæmper, for dette tager både megen tid og kræfter, og det er svært at organisere arbejdet mellem aftenskoler, der er så forskellige såvel i størrelse som udbud, som tilfældet er i Danmark.

Det er ikke alene aftenskolerne, der skal kæmpe. Det er politikerne, der skal kæmpe for at skabe vilkår, så aftenskolerne fortsat vil være med på vognen, og det kræver meget større og basale æn-

dringer, end der er lagt op til i den kommende lovrevision.

Da loven blev ændret, så det maksimale tilskud blev nedsat fra 2/3 til 1/3, hævdede oppositionen med blandt andet Marianne Jelved som fortaler, at dette skulle laves om, når de kom til magten. Det er længe siden, og måske er økonomien ikke til det, men så må der tænkes helt forfra, hvis borgere i Danmark stadig skal have et godt og varieret aftenskoletilbud.

Derfor er det vigtigste i den kommende lovrevision, at vi får indarbejdet et løfte om, at loven skal evalueres grundigt med henblik på en mere fundamental lovrevision inden for en overskuelig fremtid. Det må ikke være en hindring, at der har været en revision 2011. Der mangler meget.

I mellemtiden vil jeg sætte mig hen og lytte til et kassettebånd, jeg har arvet fra den legendariske forstander ved Helsingør Aftensko-le, Christian Gaardø. Det er fra en radioudsendelse i 1968 med diskussion om visionerne for Fritidsloven før dens vedtagelse i 1969 med blandt andet daværende undervisningsminister K.B. Andersen og folk fra aftenskoleorganisationerne. Det var tider!

Samfundet og økonomien var fuldstændig anderledes dengang, så indholdet kan vi ikke bruge til noget i dag, men det er vel stadig på mode at have visioner og forfølge dem.

De visioner skal aftenskolerne arbejde med og forberede til den næste lovrevision.

Medlemsnyt

Indmeldelser

- * Biecentrets Oplysnings Forbund
Simon Griis
Nordvestvej 4 - 9500 Hobro
Telefon 97 11 52 60
Hjemmehørende i Mariager-fjord kommune
- * DB2 Forening
Mona Bonnard
Esby Bygade 21 - 8420 Knebel
Telefon 86 13 90 22
Hjemmehørende i Syddjurs kommune
- * Roskilde Studiekor
Mogens Petersen
Blomstervænget 3
4000 Roskilde
mail: mp@snegom.com
Hjemmehørende i Roskilde Kommune

Ændringer

- * Foreningen SMYK har fået ny leder 8. november:
Jens Thomsen, Gladsaxe
- * DOF Ishøj Oplysningsforbund har fået ny leder:
Ulla A. Molter
Vejlebrovej 116, 2. tv.
2635 Ishøj
Telefon 36 17 20 05
molter@ishoejby.dk
- * Aftenskolen Amanda har fået ny leder:
Pia Madsen
Andekæret 2
5300 Kerteminde
Telefon 40 78 69 46
Aftensko-
len.amanda@gmail.com

- * Fandango har fået ny leder
Dorthe Jakobsen
Nørregade 45 A, 8300 Odder
Telefon 86 54 68 60
Mail: Dorthe.jakob-
sen@mail.dk

Udmeldelse

- * DOF Bornholm Aftenskole er udmeldt af DOF. Skolen er lukket ned og der har ikke været nogen aktivitet i 2010.

Generalforsamlinger forude

Klæd dirigenten på med en lille bog af Robert Eggensen

Det kan være et utaknemmeligt hverv at være dirigent på en generalforsamling, og derfor kan det til tider være svært at finde én, der vil.

Måske kan det hjælpe at udruste dirigenten med en praktisk og konkret vejledning om, hvad hans rolle går ud på, og det gør ikke noget, at formanden også studerer hæftet, som medlemsskoler kan få gratis ved henvendelse til Lars Refsing på DOFs sekretariat.

Kalender

Vedr. mødedatoer:

Se www.danskoplysning.dk
>Medlemsnet>Møder og referater

Vedr. kursusdatoer:

Se www.danskoplysning.dk
>Landsorganisationen>Kurser og efteruddannelse.

Se også kursusoversigten på næstsidste side i dette blad.

Uddannelsesforbundet anker landsretsdom til Højesteret

Umiddelbart før ankefristens udløb ankede Uddannelsesforbundet Østre Landsrets meget klare dom i den sag, Uddannelsesforbundet havde anlagt mod Kofoeds Skoles Oplysningsforbund (KSO).

Af konsulent Niels-Anton Svendsen

Sagen handler om lærernes løn- og ansættelsesforhold, men som bekendt er det en tilskudsbetingelse for aftenskoler, at man følger de løn- og ansættelsesregler, Undervisningsministeriet har fastsat i lønbe-kendtgørelsen.

Uddannelsesforbundet forsøgte så at argumentere med, at KSOs undervisning burde være tilrettelagt som daghøjskoleundervisning.

Landsretten gav ikke Uddannelsesforbundet medhold i deres påstande/synspunkter, så nu vil Uddannelsesforbundet have sagen prøvet ved Højesteret.

Sagen forekommer helt absurd al den stund, at skulle der ske det helt utænkelige, at Uddannelsesforbundet vil få medhold i Højesteret, og KSO skal aflønne de

pågældende lærere, som om de underviste på en daghøjskole, vil konsekvensen være, at KSOs undervisning gennem 4-5 år ikke vil opfylde betingelserne for at få tilskud iht. folkeoplysningsloven og ud over lærernes krav, må det forventes at Københavns Kommune vil kræve tilskud tilbagebetalt, og så taler vi om et samlet krav på over 10 mio. kroner.

Et beløb KSO næppe vil kunne skaffe – og uden mulighed for fortsat støtte efter folkeoplysningsloven er skolens økonomiske eksistensgrundlag væk – og det er lærernes arbejde ligeledes.

Det er vist første gang i historien, hvor en fagforening så konkret og hårdnakket arbejder på at gøre sine medlemmer arbejdsløse og pådrage både sig selv og den anklagede store omkostninger til advokatbistand!

Forstå det, hvem der kan!

Regionskredsårsmøder

Foråret banker forhåbentlig snart på, og dermed bliver det også tid til regionskredsårsmøder.

Der er sendt indkaldelser ud og ved mange af møderne er der desuden indlagt forskellige faglige elementer og en bid brød, så der skulle være alle muligheder for, at demokratiet i DOF kan blive praktiseret efter alle kunstens og vedtægternes regler.

Dem er der måske grund til at genopfriske, og derfor kan det anbefales at kigge bl.a. valgreglerne grundigt efter.

Download DOFs vedtægter

Hvis man vil være på den sikre side, kan man jo forberede sig ved at studere DOFs vedtægter, hvor reglerne for regionskredsene og fremgår. Vedtægterne kan downloades fra www.danskoplysning.dk.

Klik på "Om DOF" og derefter "Organisation". Så kan du finde link til vedtægterne, som også kan hentes under Medlemnet - download.

Se mødeindkaldelserne på hjemmesiden under Medlemsnet > Møder og referater.

Landsmøde 2011:

Tid til forundring

Foråret lader vente på sig, men det er alligevel tid til at tænke på det forestående DOF-landsmøde 7.- 8. maj på Bygholm Park i Horsens. Temaet i år er "Tid til forundring". Det ligger snublende nær at tænke på tid til forandring, men det ene afføder nok det andet, så landsorganisationen forestiller, at rigtig mange skolefolk vil komme tilstede til årets vigtigste DOF-møde. Alt andet ville undre!

Af konsulent Robin Kristiansen

Landsmødet begynder lørdag 7. maj med ankomst og kaffe kl. 9.30.

Peter Bastian

Klokken 10.00 holder musiker, forfatter og foredragsholder Peter Bastian, der især er kendt for sin bog "Ind i musikken" fra 1987, et oplæg med overskriften: *Alle ønsker forandring, men ingen ønsker at forandre sig*. Peter Bastian har efter sin bogudgivelse især været på scenen i aftenskolekredse med foredrag eller debatoplæg, men har i mange år også optrådt dels som klassisk musiker/fagottist i Den danske Blæserkvintet, og klarinettist mv. i gruppen Bazaar sammen med Anders Koppel og Flemming Quist-Møller. Hans ry som en medrivende taler er enestående.

Landsmøde/generalforsamling

Den formelle del af landsmødet begynder lørdag klokken 13.15 efter vedtægterne, som måske vil blive ændret ved den lejlighed. Det er der i hvert fald lagt op til, som det vil fremgå, når den formelle indkaldelse til landsmødet rammer skolernes postkasser inden længe.

Arne Schumann

"Tid til forundring" er overskriften, når Arne Schumann fra Frihedsinstituttet i Århus går på talerstolen kl. 16.00. Med provokerende spørgsmål som: "Hvis dit liv var en film gad du så gå ind og se den?" "Hvordan laver man hacking i sit eget liv?" taler han om bl.a. om ledelse, samarbejde, virksomhedskultur, myter, ritualer og kommunikation.

Peter Bastian

Festmiddag og dans

Dagen slutter med festmiddag og fra klokken 22.00 er der dans til Gadedrengene, der sidste år høstede mange roser for deres optræden. Er man ikke til dans, er der mulighed for at trække sig lidt tilbage og få en god snak med kolleger og venner i tilstødende lokaler, inden det bliver sengetid. Landsmødet slutter med morgenmad søndag morgen, hvorefter der er afrejse, undtagen for landsstyrelsesmedlemmer, der holder møde.

Mindeord:

Kaja Steen er stille sovet ind

16. februar afgang skoleleder ved DOF Klokkeholm Fritidsskole Kaja Steen ved døden.

Med Kaja Steens død har Klokkeholm mistet en ildsjæl og et varmt og hjælpsomt menneske. Gennem en kreativ og åben tilgang til folkeoplysningen har Kaja Steen gennem en menneskealder været en karakteristisk skikkelse i store dele af Vendsyssel; dels gennem sin egen evne til gennem alle årene at undervise i for eksempel knipling, et håndværk eller en hobby, som nu igen i høj grad oplever en renaissance; og dels gennem sin fine evne til som skoleleder at sætte nye emner på dagsordenen og til at understøtte og opildne andre til at give sig i kast med aftenskoleundervisningen.

Klokkeholm Fritidsskole var og er på alle måder et godt eksempel på, at det kan lykkes at etablere gode tilbud til borgerne i fritiden; vel at mærke også uden for de store byer. For med Kaja Steen som en både dynamisk, driftig og fremsynet skoleleder kom DOF Klokkeholm Fritidsskole faktisk til at fremstå som hele egnens naturlige omdrejningspunkt i mange sammenhænge. Med et fint blik for tid og udvikling gjorde hun det, som mange troede umuligt; nemlig at finpudse og udvikle en aftenskole i en tid, hvor det ofte har

været vanskeligt at holde liv i de små skoler. Et fast blik, et lunt smil og evnen til at give sine lærere opbakning og tro på egne evner, har gjort DOF Klokkeholm Fritidsskole til egnens gode samlingssted.

Det er svært at pille enkelte hold ud, men naturligvis fik knipling med Kaja ved roret en ganske særlig position, og uden at forklejne andre områder var arbejdet med blomster (binding og dekoration) også bemærkelsesværdigt, og naturligvis kommer man heller ikke uden om Klokkeholmkoret, det første hold, som Kaja startede, og som med kvaliteten i højsædet har underholdt med sang og højt humør gennem lidt mere end 25 år.

I Dansk Oplysnings Forbund (DOF) har vi gennem alle årene kendt Kaja Steen som en dygtig skoleleder og som en person, der også havde kræfter og plads til at give en hånd med i det organisatoriske arbejde i DOF. Kaja Steen har således gennem en lang årrække været bestyrelsesmedlem i først Nordjyllands Amtskreds, og nu senest i Region Nord's bestyrelse.

Kaja Steen fik på DOFs Landsmøde i 2010 overrakt hædersbevisning

gen "Fyrtårn i Folkeoplysningen". Fyrtårnet er kun uddelt ganske få gange, og hæderen gives til personer, som gennem en lang periode har gjort en ekstraordinær og bemærkelsesværdig indsats for Folkeoplysningen i et lokalområde. Med Kaja Steens retskafne indstilling, med hendes seje træk og helt fantastiske energi var vi i DOF ikke i tvivl om, at Kaja både ragede op som et fyrtårn i det lokale folkeoplysende arbejde, og at hun på bedste vis formåede at give sine idéer og holdninger videre i en større sammenhæng. At hædersbevisningen blev givet så kort tid før Kaja Steens død, var der ingen af os, der drømte om.

Den 16. februar opgav Kaja Steens krop kampen mod sygdommen, og hun sov stille ind. Kajas familie har mistet deres naturlige samlingspunkt; DOF har mistet en afholdt og højt værdsat repræsentant for de lokale aftenskoler; Klokkeholm Fritidsskole har mistet deres skoleleder.

Æret være Kaja Steens minde.

*Ingolf Christensen
Landsformand
Dansk Oplysnings Forbund*

Afsked med Hanne

Fredag 10. december 2010 markeredes Hanne Bruus Andersens fratræden i DOF, og det blev et festligt og mindeværdigt farvel.

Tekst og foto: Robin Kristiansen

Små lækre pindemadder, vin, øl og kaffe var klar, da dørene i Løngangstræde åbnedes for gæsterne til Hanne Bruus Andersens afskedsreception 10. december.

De kom fra nær og fjern for Hannes netværk, både arbejdsmæssigt

og personligt har været "landsdækkende".

Også familien var med. Hannes mor, gemalen Jørgen og sønnen Rune, og det var vist en god ide, for efterhånden som arrangementer skred frem, tårnede flasker,

blomster og andre gaver sig op og fyldte den lange vindueskarm. Herligt at der er installeret en vareelevator, så familien kunne hjælpes med at få de gode sager med hjem. Godt at der ikke er toldsted ved Storebæltsbroen, for så var de blevet stoppet med alle de våde

Forhenværende minister og forhenværende DOF-direktør Ole Vig Jensen med hustruen Else var mødt op for at fejre Hannes overgang til pensionisternes rækker

Nyt fra DOF

Sekretariatsleder i DOF, Henrik Christensen, holder tale til Hanne

varer.

Der var knus i lange baner, og Hanne kunne glæde sig over besøg af tidligere de tidligere direktører Ole Vig Jensen og Bodil Mørkøv Ullerup.

Landsformand Ingolf Christensen holdt en lun og varm afskedstale, der mundede ud i gode ønsker for Hannes otium og glade hurraråb fra forsamlingen.

Også Hannes chef i de seneste måneder, sekretariatsleder Henrik Christensen tog ordet og takkede Hanne for godt samarbejde på egne og på personalets vegne.

Og så var det Hannes tur. I en tankevækkende afskedstale rundede hun flot af, og gav sig tid til en lille velforberedt omgang med en skæg, velment og spiddende hilsen til hver af kollegerne i en stil, der

ikke er ukendt for tonen i personalegruppen. Hanne fik en klapsalve, som hun må kunne varme sig ved i land tid fremover.

Så var arbejdet i DOF slut, selv om Hanne har planlagt nogle besøg i sekretariatet i det nye år for at få afleveret mange års opsamlet viden på bedste måde til dem, der skal følge op.

Landsformand Ingolf dirigerede med entusiasme hurraråbene for Hanne. Måske venter der en karriere som kordirigent? Attituden er i orden.

Så var det Hannes tur, og det var ikke kedeligt. Hanne gav fint udtryk for sine tanker ved afskeden, og gav med et glimt i øjet kollegerne hver især nogle gode ord med på vejen.

Debat:

Drastiske ændringer nødvendige

Globalisering, konkurrence og individualisering presser folkeoplysningen.

Er der stadig behov for fordybelse, fysisk fællesskab og sammenhæng?

Hvordan kan folkeoplysningen håndtere udfordringerne og udnytte mulighederne?

Med disse overskrifter lægger bestyrelsen i Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS) op til en debat om folkeoplysningens fremtid i medlems- og partnerorganisationer.

Denne debat skal danne grundlag for at udvikle en ny strategi for DFS.

Arbejdsgruppen, der består af Per Paludan Hansen, Henrik Christensen, Niels Glahn, Flemming Jørgensen, Trine Bendix, Helle H. Bjerregård og Michael Voss, omtaler indledningsvis, at baggrunden for debathæftet er den løbende debat gennem de seneste to år, hvor spørgsmålet om folkeoplysningens situation og udviklingsmuligheder har været til diskussion i mange forskellige DFS-sammenhænge.

Der lægges op til diskussion af "drastiske ændringer" af så basale emner som aktivitetsformer, metoder og finansiering med afsæt i hovedtendenser som følge af udviklingen på grund af globalisering, konkurrence og individualisering.

Der stilles skarpt på disse hovedtendenser i kontrast til de kendte folkeoplysende værdier, og der tales imod blot at være et halehæng til hovedtendenserne i udviklingen.

Interesserede kan rekvirere hæftet ved henvendelse til DOFs sekretariat.

Af konsulent Robin Kristiansen

Lovforslag lader vente på sig

Ved redaktionens slutning var det ventede lovforslag vedr. Folkeoplysningsloven, der skal konkretisere Folkeoplysningsudvalgets rapport endnu ikke udsendt til høring.

Man kan naturligvis stadig orientere sig om udvalgsrapporten, som kan rekvireres ved henvendelse til DOFs sekretariat.

Rapporten kan også downloades fra DOFs hjemmeside www.danskoplysning.dk

Ny struktur i Undervisningsministeriet

Få bedre overblik! - står der på ministeriets hjemmeside

1. marts 2011 trådte Undervisningsministeriets nye struktur i kraft.

Man kan på hjemmesiden www.uvm.dk se flotte diagrammer over strukturen for dels Ministeriets Koncern og for Uddannelsesstyrelsen mv.

Det fremgår, at det er en stor forretning Tina Nødergaard overlader til sin efterfølger.

Man skal kigge godt efter for at regne ud, hvor aftenskolerne hører hjemme i organisationsdiagrammerne. Måske et velvalgt emne til DOF Nyts julekonkurrence næste år, men nu er det jo basalt også kommunerne, der afstikker de konkrete retningslinjer for aftenskolevirksomheden.

Det er blot lige nu med en lovrevision op over, at vi er ekstra interesserede i ministeriets virke.

Troels Lund Poulsen ny undervisningsminister

Foto: UVM galleri

"Jeg glæder mig meget til et nyt område. Folkeskolen, som jeg nu får lov at kaste mig over som en af hovedopgaverne, fylder meget i mange danskeres hverdag," sagde Troels Lund Poulsen, der understregede, at målet er en folkeskole i verdensklasse.

Det var nogle af ordene da den nye minister fik overdraget sit hverv, fremgår det af Undervisningsministeriets hjemmeside. Det er ikke nogen hemmelighed, at feltet er helt nyt for Troels Lund Poulsen, der tiltræder, netop som ministeriet har fået en ny struktur.

Nu må vi håbe, at han også får sat sig et mål om en anden vigtig hovedopgave - en aftenskole i verdensklasse!

DOF vil være parat til at klæde ministeren på, hvis han ønsker det. Vi starter med at fremsende DOF NYT til ham.

rk

Efter min mening...

Kære DOF NYT - læser

Læserbreve, artikler, holdningstilkendegivelser eller debatoplæg fra læserne. Det er det, denne spalte lægger op til.

Når DOF-skolefolk mødes, er der ofte gang i debatten, og mange markante meninger krydses, men det er sjældent at disse meninger kommer på tryk.

Lad dette være en opfordring til, at vigtige spørgsmål kommer frem og bliver genstand for en spændende fremstilling af synspunkter - også på skrift.

Der er plads til vidtrækkende, anderledes og måske provokerende synspunkter. Det er den måde vi bedre kan udvikle os og blive klogere på hinanden og vores verden i en brydningstid.

Send indlæg til redaktør
Robin Kristiansen
rk@danskoplysning.dk
Tlf. 31 17 32 35

Folkeoplysningsudvalg i alle kommuner

- utopi eller pragmatisme

Af Ingolf Christensen, landsformand i DOF

Da folkeoplysningsudvalgene så dagens lys, var det i loven fastlagt, dels at alle kommuner skulle have et folkeoplysningsudvalg, og dels at brugerne skulle have flertal i udvalget.

Man samlede alle interessenter for hele fritidsområdet, sporten, de kirkelige ungdomsforeninger, frivillige organisationer i alle afskygninger, handicaporganisationerne og den folkeoplysende voksenundervisning, under samme hat for at tilgodese gensidig information, og for at sikre en åben debat og diskussion om kommunens fritidspolitik.

Sådan fungerer det heldigvis stadigvæk i langt de fleste kommuner i Danmark, men da kommunalreformen blev gennemført, blev det samtidig gjort frivilligt for kommunerne, om de fortsat ønskede at have et folkeoplysningsudvalg. I nogle få kommuner har man trådt denne unikke demokratimodel under fode, eller som man siger i disse kommuner: "Vi har valgt at løse opgaven på anden måde".

Del og hersk

I et forsøg på at få tingene til at tage sig ud, så de kan sættes ind i en demokratisk kontekst, indbyder man de forskellige områder enkeltvis til møde, hvor man kan drøfte fremtid og fortid for lige præcis det delområde. Man aner ikke, hvor meget de andre områder får tilbudt, eller hvordan hele kommunens overordnede politik på området kommer til at se ud.

Måske køber man den luns, som man får tilbudt, og alligevel sidder man tilbage med en usikker følelse, fordi man ikke ved, om man er købt eller solgt. Måske takker man nej til lunsen, men hele spillet er fordækt, og diskussionen med politikerne og med alle de andre brugergrupper eksisterer ikke længere og er nu isoleret til et pseudodemokrati, hvor man aldrig ved, hvad der sker bag den næste dør.

I sin værste udgave har embedsmændene taget over; - politikerne føler sig ofte læsset til med opgaver til op over begge ører og må derfor ind imellem nøjes med den

Efter min mening

opsummering og information, som embedsmændene kommer med; - brugerne (eller borgerne) er sat ud af spillet, fordi den direkte information og diskussion med politikerne i det store komplekse forum er kørt ud på et umuligt og alt for sporadisk sidespor.

Ny lov

En ny lov er på vej. Det er altså ikke for sent at rette op på fordums fejltagelser. Er der en risiko ved at genskabe en sikring af folkeoplysningsudvalget som kommunens fritidspolitiske platform?

Nej! – hverken økonomisk eller på nogen mulig anden måde er der skjulte risici ved denne løsning. Tværtimod sikres både kommunens politikere og de mange brugere, som tilsammen skal lægge rammerne for fritidspolitikken en helt unik arbejdsform, hvor politikerne får tid til at lytte til mulighederne for at skrue den samlede fritidspakke sammen til borgerne. Og økonomisk har kommunen gennem en rammestyring af området stadigvæk fuldstændig sikkerhed for, hvad området kan komme til at koste.

Det er fuldstændig rigtigt, at denne arbejdsform tager tid, men i bund og grund er det vel også en del af demokratiets inderste væsen: At sørge for, at alle kommer til orde; - for derefter at træffe den afgørelse, der bedst mulig tilgodeser alle parter eller grupper.

Utopi

Der er mange, der siger, at det er ren utopi at drømme om en generel genindførelse af folkeoplysningsudvalgene. Når en politisk hest en gang er blevet slagtet, er den umulig af genoplive. Man må simpelt hen finde på noget andet.

Og mange steder har man måske også oplevet, at de opgaver og det ansvarsområde, som folkeoplysningsudvalget traditionelt har arbejdet med, er blevet udhulet, enten ved at opgaverne er forsvundet (f.eks. 5% puljen), eller ved at de er flyttet til et andet område.

Derfor kan der måske være sund fornuft i at kigge på, om der skulle være andre etableringsformer, som kunne udfylde et tomrum og samtidig opfylde ønsket om at være en aktiv del af kommunens fritidspolitik. Som en pragmatisk løsning kan et bredt sammensat samråd på aftenskoleområdet være den mulighed, der kan bygge bro over den knude, som opstod, da folkeoplysningsudvalget blev nedlagt.

Men det ændrer ikke på nødvendigheden af, at brugerne eller borgerne er med til at lægge rammerne for kommunens politik på fritidsområdet.

Borgerinddragelse kunne vi også kalde det.

Samråd

Dansk Oplysnings Forbund har været tidlig bannerfører for at få aktører i aftenskolerne til at gå sammen og danne folkeoplysningsrådsamråd, så man har en fælles platform og et fælles talerør over for kommunen. Samrådet er den naturlige samarbejdspartner, når kommunens fritidspolitik skal fastlægges, når retningslinjerne for fordeling af tilskudspuljen skal på plads, når pengene skal fordeles, når fordelingen af lokaler bliver et problem osv., osv.

Med et stærkt samråd i ryggen har kommunen mulighed for at opbygge og tilrette sine fritidstilbud til borgerne, så flest muligt får mest

muligt ud af de kroner, der bliver afsat til området.

Det ærgerlige er, at vi måske er på vej til at skille idrætten og den øvrige folkeoplysning ad igen, og der har været mange fordele ved at indtænke kommunens fritidspolitik og fritidstilbud som en samlet enhed. Fordelen ved de lokale samråd er som oven for nævnt, at man bliver taget med som en seriøs samarbejdspartner.

Obligatorisk borgerinddragelse

Et samfund skal som bekendt blandt andet bedømmes på, hvordan det behandler sine svageste grupper. Ved at sikre alle grupper gennem repræsentationen i folkeoplysningsudvalget eller samrådet sikrer man netop, at de mindste og de svageste grupper også bliver hørt og tilgodeset. Vi har en fantastisk mulighed for sammen med kommunerne at lave en rigtig win-win situation.

Lad os i fællesskab være med til at fortælle politikerne på Christiansborg, hvor vigtigt der er, at borgerinddragelse (gennem folkeoplysningsudvalget eller ved oprettelse af et samråd) bliver gjort obligatorisk i alle kommuner.

Handicap- og specialundervisning

Niels-Anton Svendsen

Handicap- og specialundervisningsområdet er ét af de største områder i DOF – og på landsplan er vi også i front!

Det synes vi skal afspejle sig i DOF Nyt med aktuelle nyheder i hvert nummer. Korte nyheder og/eller informationer fra området.

Handicapområdet varetages af konsulent Niels-Anton Svendsen, der er ansat på deltid, men altid let af få fat i.

Spørgsmål om særligt tilrettelagt undervisning under Folkeoplysningsloven eller lov om specialundervisning kan derfor altid rettes til Niels-Anton. Ring eller send en mail. Se info på bagsiden af DOF NYT.

DOF skaber tilgængelighed for mennesker med hørenedsættelse

DOF har fået midler fra Undervisningsministeriet til indkøb af tre transportable teleslyngeanlæg, der er placeret hos tre DOF-skoler

DOFs mission er blandt andet folkeoplysning for alle – og "alle" skal forstås helt bogstaveligt.

Handicap- og Specialundervisningsudvalget har i sin handlingsplan sat fokus på den meget store gruppe, der stort set er usynlige i aftenskolen, da de har en hørenedsættelse af en sådan størrelse, at de anvender høreapparat, for selv med et høreapparat har mange ikke glæde af at deltage i aftenskolens tilbud, da for meget går tabt.

En af måderne at gøre den folkeoplysende voksenundervisning mere tilgængelig for mennesker, der bruger høreapparat, er ved at anvende et teleslyngeanlæg.

Vi har derfor været i dialog med Høreforeningen og har indledt et samarbejde. Høreforeningen har formidlet kontakt til 3 af deres lokalforeninger, som nu er i dialog med DOF skoleledere i de 3 områder.

DOF søgte derfor Undervisningsministeriet om midler til indkøb af transportable teleslyngeanlæg og fik en bevilling, der gjorde det muligt at indkøbe 3 teleslyngeanlæg.

Handicap- og Specialundervisningsudvalget har – efter rådføring med Høreforeningen - besluttet, at de 3 anlæg placeres hos følgende medlemsskoler:

DOF Holbæk Kulturelt Oplysningsforbund

Skoleleder Karen Jensen
Joselbjergvej 6
4540 Fårevejle
Telefon 59 65 55 17
administration@dofholbaek.dk

DOF Paarup Aftenskole

Skoleleder Lisbeth Lunding
Pakhusgården 18
(Ruggårdsvej 101)
5000 Odense C
Telefon 66 13 00 82
info@paarupaftenskole.dk

DOF Århus plus

Skoleleder Ellen Margrethe Sørensen
Vanggaard Center
Paludan-Müllers Vej 24
8200 Århus N
Telefon 86 13 13 55
ems@dof-aarhusplus.dk

Hvis andre DOF-skoler har brug for et anlæg, kan I kontakte den nærmeste skoleleder for at høre, om anlægget er ledigt på det tids-

DOF inviterer handicaporganisationer til samarbejde

Af Niels-Anton Svendsen

punkt, hvor I skal bruge det.

Prioriteringsrækkefølgende – såfremt flere gerne vil bruge det på samme tidspunkt - er:

1. Den medlemsskole, der har fået stillet anlægget til rådighed.
2. Andre DOF-skoler.
3. Høreforeningens lokalafdelinger.

Såfremt der viser sig behov for yderligere anlæg, vil DOF naturligvis søge om midler til indkøb af flere.

Vær opmærksom på, at der ofte er installeret teleslyngeanlæg på biblioteker og i menighedshuse, og husk, at skoler, der har brug for blandt andet denne type udstyr, har 1. prioritet til ledige offentlige lokaler, hvor dette udstyr forefindes.

Der skal naturligvis i ansøgningen gøre opmærksom på, at teleslyngeanlæg er en nødvendighed for at gennemføre den pågældende undervisning og/eller foredrag.

Spørgsmål og yderligere oplysninger: Kontakt Niels-Anton Svendsen.

DOFs Handicap- og Specialundervisningsudvalg ønsker et øget samarbejde med danske handicaporganisationer

DOFs Handicap- og Specialundervisningsudvalg har derfor udarbejdet en invitation til samarbejde, som sekretariatet udsender til samtlige organisationer, der er medlem af Danske Handicaporganisationer samt til de kommunale handicapråd.

Invitationen vil blive lagt på DOFs hjemmeside, hvorfra den kan downloades i Publisher-format, så skolerne kan påføre kontaktoplysninger på bagsiden, og mangfoldiggøre den i det fornødne antal, og herefter distribuere den til de lokale handicapafdelinger, som skolen gerne vil i dialog med om udvikling af kursustilbud.

Hvis det driller med at bruge Publisher, er der hjælp at hente hos konsulent Robin Kristiansen i DOF.

Udvalget vil gerne have tilbagemeldinger om resultatet.

Send en melding til Niels-Anton, der så vil sørge for at udvalget informeres.

dof

Til danske handicaporganisationer

Invitation til samarbejde

Ny viden nye muligheder

Marts 2011

Dansk Oplysnings Forbund - Løngangstræde 25, 4. - 1468 København K - www.danskoelysning.dk

Forsidebillede fra SUKA-udstilling malet af xxxxxxxx yyyyyyyy

Musik og kultur
i DOF

Pernille Marstrand

Pernille Marstrand hjælper med skoleudvikling inden for musikområdet både omkring kor og orkestre og med instrumentalundervisning, og kan også være behjælpelig med at udvikle lærerkurser, og med at finde musiklejere, foredragsholdere eller oplægs- holdere til debat inden for musik- og kulturområdet.

Pernille står for kontakten til amatørmusiklivet, og til kontakt med kor og orkestre, der ønsker optagelse i DOF enten hos medlemsskoler eller ved nydannelse af aftenskoler.

Skriv til Pernille på pm@danskoplysning.dk eller ring på 65 48 32 38.

Inspirationspuljen

Nyt tilbud til kor og orkestre i DOF

Af musik- og kulturkonsulent Pernille Marstrand

Thor og Inspirationen

Det var en mørk og kold aften i januar. Det var onsdag - en af de sædvanlige, hvor Thor skulle til kor henne på Sønder Skole.

Flere var forsinkede - også dirigenten Hanne, men det var nok på grund af sneen, mente man - så Thor og nogle af de andre begyndte at stille stolene op på rækker, sådan som de altid plejede at stå til Vocantares korprøve.

Thor følte sig træet og uoplagt efter en lang dag på kontoret, og han havde heller ikke fået øvet sig særlig meget til denne korprøve; faktisk havde han, hvis han skulle være helt ærlig, slet ikke haft noderne oppe af tasken siden sidste onsdag. Det var, som om hans energi til at slide med de svære passager var forsvundet her hen på vinteren. Det var ellers vældig sjovt lige op mod jul, de havde haft ret mange nye sange at få på plads i Vocantare igennem november og december, for julekoncerten skulle bare sidde i skabet i år - og det var den også kommet til - men efter juleferien var det ligesom lidt svært at komme op i det gode gear igen.

"Godaften, mine damer og herrer!" En høj, klar stemme rungede gen-

nem lokalet, det gav et grib i Thor, kaffen skvulpede i koppen og en mørkebrun plet bredte sig på Thors pæne lysegrå bukser - æv altså..., men længere nåede Thor ikke at tænke, før stemmen fortsatte energisk:

"Ja, den er skam go' nok - jeg skal være jeres dirigent i aften: Hanne

og korbestyrelsen har arrangeret en særlig korprøve - en inspirationsaften, kan man sige - og det er mig, der har fået æren og fornøjelsen af at skulle svinge med armene foran jer! Det glæder jeg mig meget til, - jeg hedder Stanislav Kopernikus, men kald mig bare Stan, nogle siger Stan The Man, det må I osse gerne, hvis I vil - og så kan

vi lige så godt se at komme i gang, men først må vi lige have alle de stole væk - ud til siden med dem, ja - så vi får noget plads at røre os på... - hov, du har da vist spildt kaffe på dine bukser?" Dirigenten stak hånden ned mod Thor: "G' aften!"

Thor rejste sig befippet, fik koppen anbragt i vindueskarmen og rakt hånden frem til hilsen: "Øhh, god aften. Thor - 2. tenor".

"Hahahahaaa!" Stanislavs latter bølgede gennem lokalet, mens han

...faktisk havde han, hvis han skulle være helt ærlig, slet ikke haft noderne oppe af tasken siden sidste onsdag. Det var, som om hans energi til at slide med de svære passager var forsvundet her hen på vinteren...

ruskede Thors hånd hjerteligt:
"Haha - dén var god – nå, vi har meget, vi skal nå – op at stå – og så op! med armene, jaah - stræk jer op mod loftet... - uha, der er nok nogle stive skuldrer, der har godt af det, hva'? - træk så vejret ind gennem næsen og sig ah, når I puster ud gennem munden, sådan her: AAHHHHH!"

Prøv det!

Det kan godt være, at Thor og de andre i Vocantare blev løbet en smule over ende, den onsdag aften på Sønder Skole, men idéen var god, og der er mange måder at inspirere på...

Og helt sikkert er det, at selv den bedste dirigent og det mest engagerede kor eller orkester ind i mellem kan trænge ny inspiration, og den skal jo helst komme inden man løber helt tør for energi og både dirigent og sangere måske begynder at overveje andre græsgange.

Arranger en ekstra øvedag, f.eks. med en gæstedirigent eller en anden kreativ inspirator udefra, som kan give koret eller orkestret og dets egen dirigent nye inputs og idéer til arbejdet med musikken.

DOF støtter sådanne arrangementer via den nye Inspirationspulje, hvor man kan søge om op til 5000 kroner til at hyre en sådan instruktør.

DOF-skoler kan læse mere og downloade vejledning og ansøgningskema fra www.danskoplysning>Medlemsnet>Medlemsservice>puljer

PS: - bukser og kaffeplet er lagt i blød – og Thor synger stadig 2. tenor!

Indvielse af Nordkraft i Aalborg

Mie holder tale

Lærersammenspil

Big-band

Fotos fra indvielsen af Nordkraft 12. februar ved Martin Damgaard. Læs mere om Den Rytmiske i Nordkraft på de følgende sider.

Den rytmiske i selvsving!

Efter 11 års forarbejde ser drømmen endelig ud til at være gået i opfyldelse for en af DOFs største medlemsskoler. Ved en stort anlagt jubilæumsfest/Åbent Hus-arrangement lørdag den 12. februar slog man officielt dørene op til skolens nye hjemsted i byens nye kulturcenter, Nordkraft. Samtidig med indflytningen tog Den Rytmiske Aftenskole i Aalborg navneforandring, og dagen markerede på mange måder starten på en ny æra i skolens nu 30-årige liv.

Af musik- og kulturkonsulent Pernille Marstrand

"Hold – Da - Op!!" – Damen med det lyse hår og de venlige øjne slår ud med armene og ser på samme tid både en smule overrasket og samtidig meget glad og tilfreds ud. "Jamen, det er sådan, vi har det lige nu."

Mie – eller Anna Marie Olesen, som hun hedder, når det er meget officielt - er en synligt glad skoleleder. Ja, det vil sige, lige mens dette skrives, er det aalborgensiske energibundt i nogen grad gået i døren med influenzalignende symptomer, men nu er der også en smule luft til at give kroppen lidt hvile: Efter en række hektiske uger ind og ud af flyttekasser og sæsonstart og indlemmelse af Aalborg Oplysningsforbund og et stort Åbent Hus/jubilæums-arrangement, der løb af stabelen den forgangne weekend, kunne Mie mandag morgen endelig se frem til en slags "just another day at the office" i det, der nu hedder Den Rytmiske i Nordkraft.

Fra energiforladt til kraftcenter

Vi står i 7. sals højde midt i en kæmpebetonbygning i Aalborg, byens nedlagte kraftværk, der efter en ordentlig overhaling nu huser en række kulturelle aktiviteter, herunder teater og biograf,

en kulturskole, DGI og idrætsfaciliteter og blandt flere andre tilbud altså også Den Rytmiske – alt sammen under samme tag – og under navnet Nordkraft.

Her – højt oppe og med udsigt langt ud over Aalborgs antenner, spir og tage – skal de mange kursister i dag- og aftenskolen nu til at vænne sig til de nye omgivelser, der på stort set alle måder adskiller sig fra de aldrende bygninger, som i 24 år husede Den Rytmiske Dag- og Aftenskole. Vi er tæt på centrum af byen, her er alting spritnyt, dørene kan åbnes og lukkes, vinduerne bliver siddende i karmene, og det trækker ikke ind, så nu kan man også holde varmen, mens man spiller eller synger.

Store forventninger

Denne dag – en helt almindelig onsdag – er der på trods af byggerod, fritliggende kabler og travle håndværkere allerede en form for hverdagssummen i bygningen: Nede fra den store, åbne idrætssal i stueplanet, strømmer lyden fra nogle unge fyre, der spiller basketball. Oppe i højden, på 6. etage og med åben udsigt ned på sportsfolket og til de enorme klatrevægge op i 15-20 meters meters højde, sidder vi på en hip café med læk-

ker, økologisk mad. Mens vi snakker, kommer den daglige leder af DGIHuset i Nordkraft forbi og veksler et par bemærkninger med Mie. Et eksempel på netop dét flow og muligheden for den daglige kontakt mellem de mange forskellige 'beboere' i Nordkraft, som for Mie er en af de væsentligste pointer med stedet:

"Vi forventer os rigtig meget af fællesskabet: Vi holder husmøde en gang om måneden, hvor alle de forskellige interessenter i huset mødes, og det er enormt godt. Her fortæller vi, hvad vi har gang i og hvad vi planlægger - vi byder ind med, hvad vi kan bidrage med, så vi skaber en fælles koordinering af aktiviteterne i Nordkraft."

Ånden i væggene

Nogle andre meget vigtige aktører, der også skal have deres daglige arbejdsdag i Nordkraft, er musiklærerne.

Også her er der glæde over flere og bedre lokaler og alle de nye lovende muligheder; som en af lærerne siger, så er de "helt oppe at køre", og de og alle de mange kursister nyder både varmen og den forbedrede akustik, som der dog nok også skal justeres lidt på.

Nyt om DOF-skoler

Som et ekstra plus har underviserne fået en kaffestue, som de deler med lærerne fra Kulturskolen, og det skulle gerne understøtte og styrke det samarbejde, som man forventer sig så meget positivt af.

Midt i al begejstringen er der dog også nogle udfordringer, der ikke er helt så håndgribelige som akustiske forhold og løse kabler. Med alt det nybyggede, med beton og lige linjer kræver det en særlig indsats at genskabe den særlige stemning, som et velkendt og godt brugt sted jo også rummer. Som en af de garvede lærer gennem 29 år i Den Rytmiske, Peer Knudsen siger til Nordjyske.dk: "Den ånd, som var opstået efter 24 år i Ryesgade, den er svær sådan bare lige at rive ned af væggene og tage med – så det, vi skal nu her i Nordkraft, det er at se, om vi kan skabe noget af den samme ånd igen".

Fra vision til virkelighed

Uomtvisteligt er det dog, at det

helt grundlæggende er nogle meget forventningsfulde mennesker, der befolker kontoret og øvelokalerne i Den Rytmiske i Nordkraft.

Mie Olesen har været med i processen for at skabe et fælles kulturelt knudepunkt hele vejen fra den første idé om et sådant 'væksthus' kom på bordet i 1999, ind over byggemøder og til i dag, hvor klaverer, violiner og forstærkere, kontormøbler, computere og clips er kommet så nogenlunde på plads, og for hende er det en drøm, der endelig er gået i opfyldelse:

"Det er et nyt, skægt sted – man kan så mange ting her i huset - familierne kan komme her, og de kan lave noget sammen, eller hver for sig; her er teater for både børn, for unge og for voksne, der er restauranterne, og så er her alle idrætsmulighederne".

I det hele taget lægger Mie vægt på den synergieffekt, der forhåbentlig vil følge med af at have så

mange kulturelle institutioner samlet under samme tag, og hun glæder sig især til samarbejdet med Aalborg Kulturskole og til at få sin gamle nabo tilbage i julen 2012:

"Vi mangler lige det tætte samarbejde med Konservatoriet (Det Jyske Musikkonservatorium, red.), som vi havde det gamle sted, men det kommer tilbage igen, når konservatoriet også flytter hertil til Musikkens Hus".

Nordkrafteffekten

Måske er det nysgerrighed, eller det, man her i huset omtaler som den særlige 'Nordkrafteffekt' – men faktum er, at tilmeldingerne til den nye sæson i Den Rytmiske er strømmet ind, flere vil have musikundervisning - og de melder sig hurtigere end sædvanlig.

Weekendens Åbent Hus, som omfattede både Den Rytmiske og Kulturskolen, blev en stor dag med musik i alle rum og masser af nysgerrige besøgende, og meget skulle da gå galt, om ikke det skulle betyde, at nogle nye kursister lægger vejen omkring Den Rytmiske i de kommende sæsoner.

Så kan det ende med, at man må til at tage formiddagstimerne i brug, men det er jo et problem, det er svært at blive irriteret over, og det er da også med slet skjult fornøjelse, at Mies højre hånd, underviser og administrativ medarbejder Frank Wommelsdorff udbryder "Jeg har f..... aldrig glædet mig så meget til at gå på arbejde som nu!" - for det er sådan, de har det lige nu, deroppe i den store betonbygning.

Og Mie Olesen – ja, hun er på benene igen og klar til at kaste sig ud i alt det nye. Hold da op - til 7. sal!

Frank Wommelsdorff og Mie på plads i Nordkraft
Foto: Pernille Marstrand

Demokrati kanon

Er det kanon med en kanon?

Undervisningsministeriet og Udvalget til udarbejdelse af en demokratikanon udgav i 2008 deres bud på de grundlæggende principper i folkestyret. Daværende statsminister Anders Fogh Rasmussen skrev i forordet, at man ikke skal betragte en kanon som en facitliste, men at den er tænkt som oplæg til debat. Og det er den!

Af konsulent Finn Nevel

Udgivelsen indeholder udvalgets bud på 35 kanonpunkter, fra demokratiets rødder til det globale demokrati. Det er en beskrivelse af centrale begivenheder, filosofiske strømninger og politiske tekster, der har haft betydning for udviklingen af det danske folkestyre.

Det er spændende og oplysende læsning i et historisk perspektiv. Undertegnede har flere gange undervejs i læsningen, taget mig selv i at være opslugt, selv om klokken for længst havde passeret sengetid. I min optik et godt tegn på vedkommende litteratur og bevidsthedsudvidelse uden brug af andet end ord.

De antikke rødder

De grundlæggende antikke demokratiprincipper blev født i Athen ca. 500 f.Kr., hvor man ikke var borger af fødsel, men kun blev det ved at blive valgt af andre borgere, og hvor man første gang gennemførte den idé, at en befolkning styrer sig selv, og at kun politiske flertalsbeslutninger er gyldige. Rødderne til en moderne forståelse af frihed blev således hentet i

Athen og næsten samtidig i Rom, hvor man i overleveringerne møder den idé, at medbestemmelse, og hermed politisk og social frihed, er et vigtigt element i et menneskes liv.

Lighedstanken

Lighedstanken belyses. Et opgør med de religiøse love i år ca. 60 e.Kr., hvor der slås til lyd for, at alle mennesker er lige. Paulus understreger i skriften, at troen på Kristus er et åndeligt anliggende og han lægger dermed grundstenen til den adskillelse af tro og lov, som er en afgørende forudsætning for adskillelsen af religion og politik. I de senere vestlige demokratier, er det demokratiske adelsmærke, at alle borgere er lige værdige, og derfor skal stilles lige i forhold til loven.

På vej mod demokrati i Europa

Op til moderne tid var mange europæiske landes historie præget af konstante kampe. Først mellem kongemagt og adel, siden med kirken og borgerskabet som magtfulde samfundsgrupper. De engelske dokumenter Magna Carta

(1215) og Bill of Rights (1689) beskriver, hvordan staten giver borgerne en række rettigheder og politisk medindflydelse. Også Jyske lov fra 1241 er en del af demokratikanonen og udgivelsen bevæger sig igennem Reformatiønnen og Oplysningstiden over Grundtvig, De Rådgivende Stænderforsamlinger og til Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1849, hvor Danmark for alvor kom med på demokrati-trenden.

Hal Koch og Alf Ross

Højskolebevægelsen, Arbejderbevægelsen, Den kulturradikale bevægelse, Kvindebevægelsen er også en del af de 35 kanonpunkter. Det fremhæves, at diskussionen om demokratiet i Danmark er knyttet til to navne: Teologen Hal Koch og juristen Alf Ross, der under retsopgøret efter besættelsen i 1945 udkommer med hver deres syn på demokrati. Deres udgivelser lagde op til en debat, der var afledt af udtalelsen "Demokrati er folkets styre" og en definition af hvad folket er. Skulle man tage udgangspunkt i kulturen eller i forfatningen som det afgørende for,

Om bøger

hvad et folk er.

De senere års begivenheder som Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, Folkeafstemningen om EF, Salman Rushdie-sagen, Murens fald og Europatraktaterne afslutter denne demokrati-kanon, og når man har været det hele igennem, er man virkelig godt klædt på til debat om demokrati.

Faren ved at hænge sig fast i en sådan kanon er, at man meget nemt låser sig fast i, at netop disse begivenheder er sande og afgørende for demokratiets udvikling. Må-

ske er dette ikke så væsentligt, for med nutiden in mente, kan vi jo passende spørge: Hvordan har demokratiet det i dag? Det må være udgangspunktet for den videre debat.

De store nutidige udfordringer
Udvalget peger på fire store nutidige udfordringer: Multikulturalisme, Nærdemokrati, Globalt demokrati og Det præsentative demokrati. Disse udfordringer er begrundede og beskrevne, hvorfor denne 100 siders bog kan danne baggrund for rigtig mange vedkommende fore-

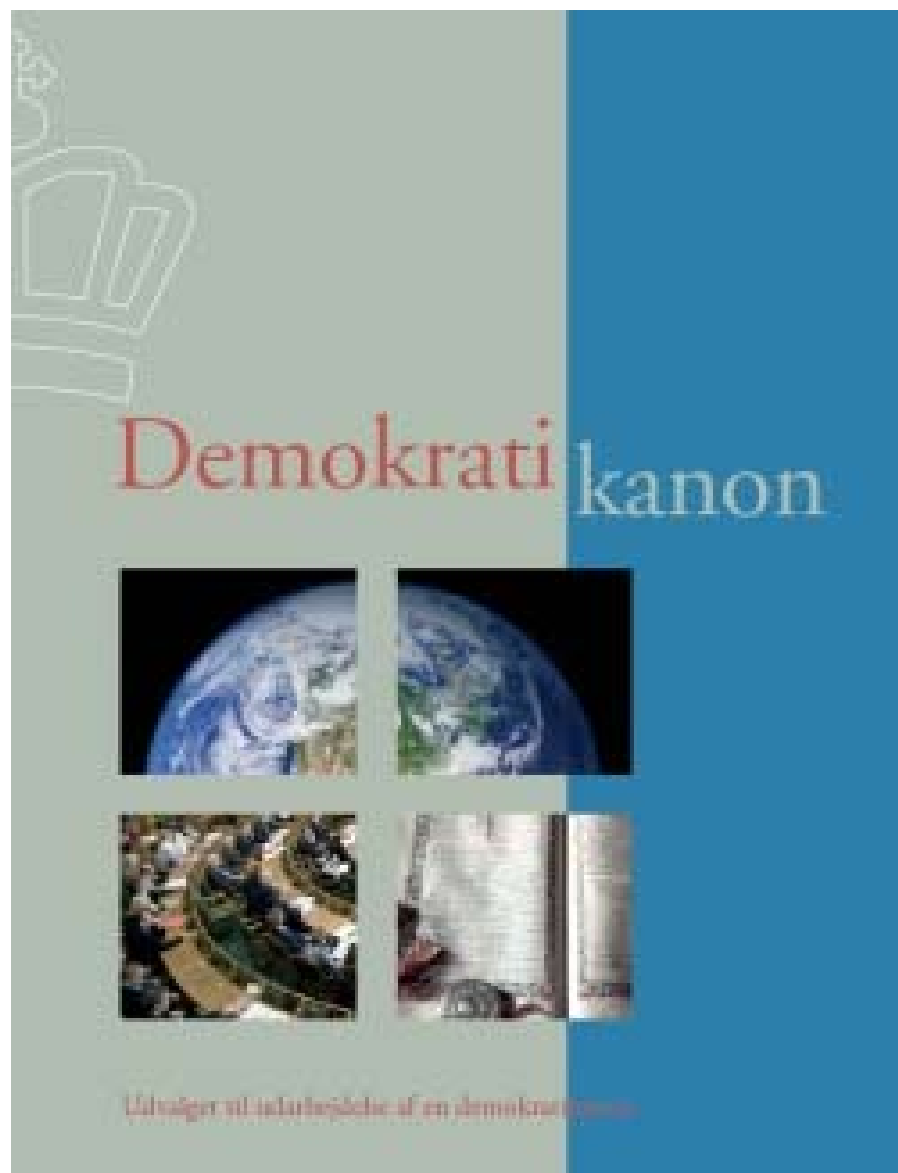
drag og debatarrangementer i den folkeoplysende voksenundervisning.

Med dette som udgangspunkt er det vel i orden, og så kan svaret på spørgsmålet om det er kanon med en kanon meget vel være: Hvad synes du selv!

Landsorganisationen har erhvervet sig en del af oplaget af denne udgivelse, og er man interesseret i at stifte bekendtskab med publikationen kan man enten gå på nettet og skrive <http://pub.uvm.dk/2008/demokratikanon/> i sin browser, så dukker den op af cyberspace.

DOF-medlemmer kan også henvende sig til Landsorganisationens sekretariat for at høre, om der ikke lige kunne sendes et eller flere eksemplarer af publikationen ved lejlighed. Jeg vil under alle omstændigheder ønske alle med interesse: God læsning – og pas nu sengetiderne!

Publikationen kan i øvrigt bestilles via boghandlere eller direkte hos Nordisk Bog Center (bestillingsnummer: ISBN 978-87-603-2682-0), telefonnummer: 56 36 40 40, faxnummer: 56 36 40 39 eller e-post: ekspedition@nbcas.dk. Publikationen koster 125 kroner inklusive moms, men eksklusiv porto og ekspeditionsgebyr. Publikationen sælges også i sæt á 15 stk. Pris 1.000 kroner inklusive moms, men eksklusiv porto og ekspedition. Bestillingsnummer til sæt: ISBN 987-87-603-2694-3.

Anmeldelse:

Læsning med farver

En brik i puslespillet om overvindelse af læse- og indlæringsvanskeligheder af Helen Irlen, skolepsykolog

Af Jørgen Jespersen
Forstander for IA Sprog

Jeg giver mig normalt ikke af med at anmelde bøger, men denne højst usædvanlige bog har rumsteret i min bevidsthed, siden jeg fik den i hænderne. Her har vi en sandsynlig forklaring på, at nogle kursister ikke gør fremskridt –

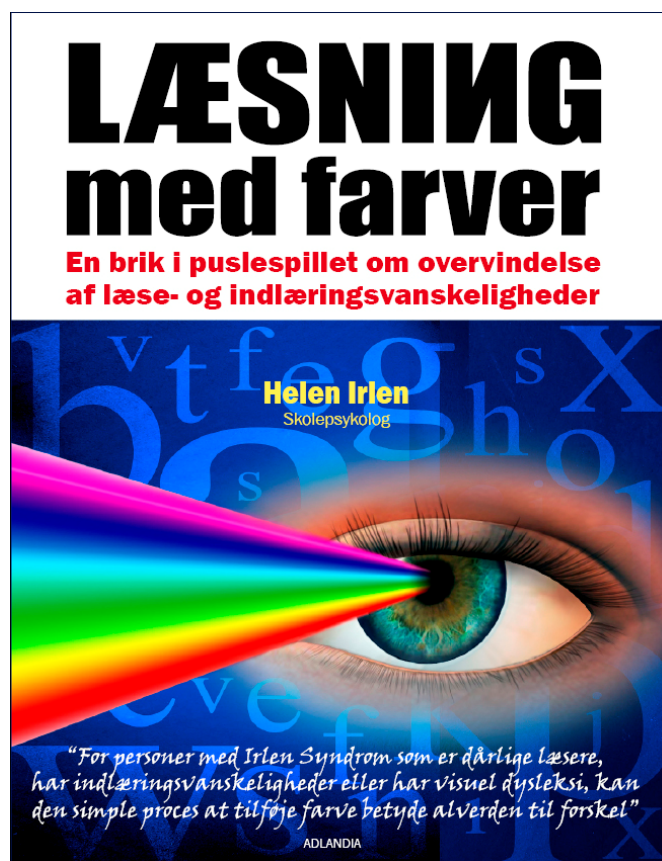
som om de er stoppet op foran en usynlig mur, hvor alle pædagogiske tiltag kommer til kort.

Forfatteren har identificeret og i 25 år hjulpet folk med at håndtere det problem, der i dag er opkaldt efter hende selv: Irlen Syndrom. Det beskrives som en perceptionsforstyrrelse, der bl.a. viser sig ved, at en trykt tekst kan opleves så urolig eller forvrænget, at læsning er vanskelig eller umulig. En anden konsekvens er ofte fysisk ubehag, dårlig koncentration, ringe udholdenhed m.m.

Irlen Syndrom skyldes i følge forfatteren følsomhed over for lys og høj kontrast, og hun har udviklet to former for filtre til at modificere lyset: Farvede læsefolier (plastikark til at lægge henover en tekst) og individuelt farvede filterlinser (i form af briller eller kontaktlinser).

Bogen beskriver overbevisende, hvordan Irlen Syndrom nærmest som blylodder kan holde fremskridt tilbage for såvel ordblinde som personer med andre læse- og indlæringsvanskeligheder. Og ikke sjældent overses dette særskilte problemlag helt ... eller fejltolkes ... eller fejlbehandles.

Bogen er virkelig en øjenåbner, der er svær at lægge fra sig. Den anbefales at læse i sin fulde længde. Jeg giver den min varmeste anbefaling og ser frem til at tage læsefolierne ind i undervisningen.

Pris incl. moms: 285,00 kr

Pris incl. forsendelse og moms: 350,00 kr

ISBN-nummer: 9788791604041

Bogtype: Stor paperback med kraftigt omslag (27,2x21 cm)
216 sider

Mere information om "Læsning med farver" og farvede læsefolier kan ses på Forlaget Adlandias hjemmeside: www.adlandia.dk

10 års jubilæumsfest i KOK

Kreativ Oplysnings Kreds i Skælskør med skoleleder Tine Saas i spidsen fejrede jubilæum lørdag 5. marts i Skælskør Biblioteks smukke festsal.

Landsformand Ingolf Christensen var blandt gratulanterne til KOKs jubilæumsreception, og han bidrog med en lun og humoristisk tale til festlighederne.

"Er 10 år bare en bagatel? Er det noget, der er værd at fejre?" spurgte han retorisk.

"Ja da!!" Naturligvis, og det er særdeles velfortjent at vi nu møder op og gratulerer bestyrelsen og Tine for

deres flotte indsat", svarede han selv, inden han førte forsamlingen an i et seksfoldigt leve for skolen.

Bestyrelsen i KOK med Tine Sass i spidsen i deres flotte trøjer.

Landsformand Ingolf Christensen og skoleleder Tine Sass

Kenneth Borup vandt DOF NYT's julekonkurrence

Kenneth Borup - skoleleder ved GOK Middelfart - blev udtrukket som vinder af DOF NYT's julekonkurrence 2010, der var beskrevet i sidste nummer af bladet.

Løsningen på konkurrencen var

kodeordet: JULEKURV, og det var der mange, der havde gættet rigtigt.

"Det er første gang jeg overhovedet vinder noget i en konkurrence", kunne Kenneth glad konstatere, da han fik beskeden, og det var ikke noget skår i glæden, at han selv måtte hente kurven i forretningen på Havnen i Middelfart,

da den gamle redacteur på grund af snestorm måtte opgive at nå frem.

Hermed sender redacturen en tak til de rigtig mange, der ville være med i konkurrencen, og en særlig tak for de mange varme julehilsener, der i mange tilfælde fulgte med løsningen.

En ildsjæl trak sig (delvist) tilbage

Reception for Gyda Nielsen på Gallo Skolen i Århus
fredag den 4. februar 2011.

Tekst og foto: Konsulent Finn Nevel

Efter 22 år som skoleleder med meget mere for Gallo Skolen, har Gyda Nielsen af helbredsmæssige årsager valgt at trække sig tilbage fra dette kald. I alle årene har Gyda dedikeret sit arbejdsliv og en stor del af sin fritid til de personer, der har haft deres gang på skolen. Deltagere, ansatte, undervisere, kolleger og samarbejdspartnere mødte da også talstærkt op, for at sige mere end tak til Gyda for hendes måde at være på, for hendes utrættelige engagement i skolen og for sit arbejde med at forbedre forholdene for personer med psykiske lidelser.

Af de mange taler der blev holdt i den anledning, kunne man helt klart fornemme, at Gyda har været og er blevet synonym med Gallo Skolen.

Formanden for skolen Mimse Frisk Jensen udtrykte dyb taknemmelighed for det store arbejde Gyda har lagt i skolen, Johannes Nielsen, der var initiativtager i sin tid til oprettelse af skolen, gav udtryk for glæde ved det uproblematisk samarbejde og de kreative løsninger.

DOFs formand Ingolf Christensen takkede Gyda for hendes engagement for landsorganisationen og pegede også på, at når en så strålende og markant leder står af, så bliver det svært at tage over for en ny.

Den nye skoleleder Anne Grethe Sværke glæder sig til opgaven, som symbolsk blev overdraget til hende af Gyda, der bad hende om udfylde jobbet på sin egen måde.

En gruppe af deltagerne har dannet ensemblet "De splittergale", og de gav alle fremmødte en totaloplevelse i livsglæde, sang og livsoptimisme. Som en repræsentant for deltagerne sagde i sin tale til Gyda: "Vi håber at du vil passe ligeså godt på dig selv, som du har passet på os!"

Gyda fortsætter på skolen som timelærer inden for billedkunst, og i dagens anledning var nogle af hendes

Gyda overdrager ledelsen til Anne Grethe Sværke

De Splittergale siger tak

egne værker udstillet på skolen i Galleri Birtha. Der er ingen tvivl om, at Gyda mestrer denne kunstart, og at nye såvel som "gamle" deltagere vil nyde godt af hendes kreativitet og smittende væsen.

Når SUKA-deltagere fester – så FESTER de!

Af konsulent Niels-Anton Svendsen - Foto: Jesper Schäffer

Den 29. januar 2011 var Høje Gladsaxe Skoles festsal fyldt til bristepunktet fra kl. 16 – 21 med mere end 800 feststemte SUKA-deltagere!

Det var 30. gang, at SUKA afholdt sin årlige elevfest – og jubilæumsfesten blev fejret med maner!

Traditionen tro blev festen åbnet af Gladsaxe Pige гарде efterfulgt af en festtale af Gladsaxe's borgmester.

Derefter blev der sunget og danset til den store guldmedalje til musik af 4 forskellige bands. Jubilæumsfestens musikalske hovedattrakti-

on var uden tvivl Brødrene Olsen, der var på scenen ca. 1 time og leverede nogle af deres kendte hit. Til mange af deres sange blev de godt og kraftfuldt akkompagneret af det ca. 800 personer store kor! – Så det blev også for brødrene en stor oplevelse. De har næppe før haft et så begejstret publikum!

For alle deltagerne blev det en jubilæumsfest, der næppe vil gå i glemmebogen, og det bliver noget af en udfordring, at leve op til årets fest i de kommende år.

Det er fantastisk at opleve, at et så stort arrangement kan gennem-

føres så elegant! – Her er køkultur, som ikke finder magen til i NETTO forretninger – her er hjælpsomhed, som ikke findes mange andre steder – og sidst men ikke mindst livsglæde i den helt store målestok!

SUKA's ledelse og ansatte godt støttet af en lang række frivillige fortjener den største anerkendelse for, at de hvert år kaster sig ud i et så krævende og stort arrangement som Årets SUKA fest, der afholdes hvert år den sidste lørdag i januar.

Gjern Aftenskole

Jane Kromann

Invitation til reception

Lørdag den 9. april 2011

Gjern Skole

Søndergade 17, 8883 Gjern

Kl. 13.00

Udstilling af deltagernes arbejde

Kl. 15.00-17.00

Reception i anledning af lederskifte

Jane Kromann stopper efter 25 år som skoleleder,
og Inger Drengsgaard, tiltræder stillingen den 1. juni.

Bestyrelsen vil være glade for at se alle, som har du lyst til at sige farvel til Jane
og byde velkommen til Inger.

Vel mødt til en hyggelig eftermiddag.

Venlig hilsen, Grete Vestergaard, formand.

Inger Drengsgaard

Jesper Schäffer

I OF

Invitation til Goddag-farvel reception

Fredag 25. marts

Kl. 13.00-16.00

I OFs kontor

Islevhusvej 29, 2700 Brønshøj

Jesper Schäffer fratræder og Henrik Bo Hansen tiltræder

Bestyrelsen ser frem til besøg af lærere, deltagere, kolleger og venner,
som her får mulighed for at sige farvel til Jesper og goddag til Henrik.

Henrik Bo Hansen

Aktuelle DOF kurser

Af Line Høgh, administrativ medarbejder i DOF

Hermed en kort oversigt over aktuelle DOF-kurser i 2011

Find kursusbeskrivelse og supplerende oplysninger på DOFs hjemmeside www.danskoplysning.dk under "Kurser og efteruddannelse" hvor der også er mulighed for online tilmelding.

Giv lærerne besked

Skoleledere bedes sørge for at lærerne får besked om aktuelle kurser. Det kan gøres på flere måder: Sørg for at lærerne kender adressen til DOFs hjemmeside og adgangen til kurser. Skriv det i lærervejledningen eller i en lærermail. Her kan der også linkes til de

enkelte relevante kursusopslag.

Kopier adressen fra adressefeltet (URL'en) og læg den i mailen til læreren, så han/hun blot kan klikke på linket.

Lyder det svært?

Så ring og få hjælp hos Line Høgh i DOFs kursusafdeling, der også kan forklare om kursuslinks i Undervisernet.

Foto: Robin K.

Hold nr.	Holdnavn	Tid	Sted	Underviser
11302	Yoga og stress	25,26,27. marts + 19.nov.	Odense	Alex Haurand Anders Brysting
11207	DOFPro – Kom i gang 2	1. april Kl.10-16	København	Jesper Jørgensen (DOF)
11307	Psoas	9. april Kl.10-16	København	Lene Guldbach Uttrup
11308	Inspirationskursus - Powerhoop og Afrozumba	10. april Kl.10-15	København	Camilla Duval Jensen Elisabeth Lange
11311	Naturen som motionsrum	30. april Kl.10.30-13.30	Brede	Henriette Tybjerg
11304	Åndedrættet i bevægelsesundervisning	7. maj Kl.13-17	København	Tomas Pilsborg
11303	Styrketræning for hypermobile på basis af Alexander-teknik	10, 11, 12. maj Kl.16-19	Helsingør	Ketty Dalgaard
11306	Temadag for bevægelsesundervisere	28. maj Kl.10-16.30	Gerlev, Slagelse	Birgitte Nymann, Flora Eriksen, Peter Vuust
11312	Temadag - erfaringsudveksling	28.maj Kl.12-16.30	Gerlev, Slagelse	Finn Nevel (DOF)
11102	Lov og ledelse – opfølgning	26-28. august	Middelfart	Finn, Robin, Jytte (DOF)
11101	Lov og ledelse	4-6. nov. + 18-20. nov.	Middelfart	Finn, Robin, Jytte (DOF)

Dejan Fontana

Konsulent
Løngangstræde 25, 4.
1468 København K.

Tlf.: 65 48 32 44
Fax: 66 17 72 62
df@danskoplysning.dk

Finn Nevel

Konsulent
Løngangstræde 25, 4.
1468 København K.

Tlf.: 65 48 32 38
Fax: 66 17 72 62
finn@danskoplysning.dk

Jesper Bakke Jørgensen

IT-supporter
Løngangstræde 25, 4.
1468 København K.

Tlf.: 65 48 32 39
Fax: 66 17 72 62
jj@danskoplysning.dk

Jytte Andersen

Konsulent
Løngangstræde 25, 4.
1468 København K.

Tlf.: 70 20 60 20
Fax: 66 17 72 62
ja@danskoplysning.dk

Lars Refsing

Fuldmægtig
Løngangstræde 25, 4.
1468 København K.

Tlf.: 70 20 60 20
Fax: 66 17 72 62
Lr@danskoplysning.dk

Niels-Anton Svendsen

Konsulent - deltid
Løngangstræde 25, 4.
1468 København K.

Tlf.: 31 67 38 77
Fax: 66 17 72 62
nas@danskoplysning.dk

Line Høgh

Administrativ medarbejder
Løngangstræde 25, 4.
1468 København K.

Tlf.: 65 48 32 32
Fax: 66 17 72 62
lh@danskoplysning.dk

Pernille Marstrand

Musik- og kulturkonsulent
Løngangstræde 25, 4.
1468 København K.

Tlf.: 65 48 32 48
Fax: 66 17 72 62
pm@danskoplysning.dk

Robin Kristiansen

Konsulent
Løngangstræde 25, 4.
1468 København K.

Tlf.: 31 17 32 35
Fax: 66 17 72 62
rk@danskoplysning.dk

Landsformand

Ingolf Christensen
Ingemannsvej 20
7400 Herning
Tlf.: 97 12 94 56
Mobil: 40 21 11 18
ic@danskoplysning.dk

Sekretariatsleder

Henrik Christensen
Løngangstræde 25, 4.
1468 København K.
Tlf. 70 20 60 20
hc@danskoplysning.dk

Adresse

DOF
Løngangstræde 25, 4.
1468 København K.

Telefon

70 20 60 20
(omstilling til alle medarbejdere)

DOFPro supporttelefon

70 20 69 78

Fax

66 17 72 62

E-mail

post@danskoplysning.dk

E-mail DOF Pro support

support@dofpro.dk

Hjemmeside

www.danskoplysning.dk

Ekspeditionstid

Mandag	10.00 – 15.00
Tirsdag	13.00 – 15.00
Onsdag	10.00 – 15.00
Torsdag	10.00 – 15.00
Fredag	10.00 – 12.00

**Ny viden
Nye muligheder**

